

Hieronimus noster – mednarodni simpozij ob 1600-letnici Stridončeve smrti

»Kaj naj storim? Ne morem srcu prepovedati, da govori. Kratkost pisma pravi: molči; hrepenenje po vas sili: govôri. Beseda prehitava besedo; govor je ves zmeden: ljubezen ne pozna reda.« Tako je konec četrtega stoletja, ko je bil že na bližnjem Vzhodu, Hieronim pisal svojim oglejskim prijateljem (*Ep.* 7.6). Vprašanje je, kaj bi napisal danes Slovencem, Hrvatom in Italijanom na območju, od koder je ta poznoantični učenjak prihajal. Ko je bil še živ, o svojih krajih ni imel najboljšega mnenja: »V moji domovini je zarobljenost prirojena, bog je trebuh, živi pa se tja v dan: najbolj svet je tisti, ki ima največ denarja« (*Ep.* 7.5).

Letos mineva 1600 let, odkar se je v palestinskem Betlehemu poslovil s tega sveta. Zgodovinarji si niso edini glede letnice smrti, obstajata dve možnosti (419 ali 420); tako da bo priložnosti za spomin na tega prevajalca, filologa, teologa, zgodovinarja, asketa in literata še kar nekaj. Poleg letnice smrti je zaenkrat brez odgovora tudi trud za ubikacijo njegovega rojstnega kraja, ki je, kakor sam pravi, ležal nekje na meji med dvema rimskima provincama, Dalmacijo in Panonijo: »Hieronimus, patre Eusebio natus, oppido Stridonis, quod a Gothis eversum Dalmatiae quondam Pannoni-aeque confinium fuit« (*De vir. ill.* 135.1). Zatakne se že pri samem imenu kraja; to je lahko *Strido* – ali pa množinska oblika *Stridonae*.

Iskanju odgovorov na ta in ostala vprašanja o njegovem življenju in delu ter nasploh širjenju vedenja o njem in o njegovem pomenu bo posvečeno letošnje *Hieronimovo leto*. Okrogla obletnica njegove smrti ponuja izhodišče za več raznovrstnih aktivnosti. V začetku leta 2019 je izšla številka revije *Tretji dan*, kjer je v tematskem bloku, posvečenem Hieronimu, zbranih nekaj prevedenih besedil (prva pisma, polemični odlomki iz komentarja Jonove knjige *In Ionam*) ter več razprav, ki z različnih plati osvetljujejo pomen Stridončevega dela. V načrtu je cikel javnih branj, ki bo izpostavil različne vidike njegovega dela. Najbolj zanimiva so kajpak njegova besedi-la sama, zato je v načrtu izid nekaj Hieronimovih del. Med temi je najboljšežnejši zalogaj integralna izdaja njegovih pisem. V povezavi s

Hieronimom sta tudi prevoda dveh drugih avtorjev; dela Kromacija Oglejskega (um. 407) so že izšla, leta 2012 odkriti spis Fortunacijana Oglejskega (um. ok. 370) pa je pred izidom.

V znanstvenem smislu bo krona tega dogajanja mednarodni simpozij, ki bo potekal jeseni, od 24. do 26. oktobra, na Slovenski akademiji znanosti in umetnosti v Ljubljani. Njegov naslov, *Hieronymus noster*, je igriva parafraza Hieronimove oznake za starejšega Viktorina Ptujskega (prim. *Ep.* 18.6). Interdisciplinarno srečanje bo v sodelovanju vrste slovenskih in tujih ustanov skušalo združiti strokovnjake z različnih področij – med njimi bodo zgodovina, arheologija, biblicistika, patristika, klasična filologija in teologija. Sodelovanje je obljubilo okrog sto poznavalcev z različnih koncev sveta, na seznamu je ta hip kar dvajset držav. Med gosti bo denimo Dominic Moreau (Université de Lille), ki bo predstavil projekt o prozopografiji poznega imperija na področju balkanskega polotoka. Thomas Clemmons (Catholic University of America) bo spregovoril o Hieronimovem razumevanju družbe. Andrew Cain (University of Colorado) se bo posvetil Hieronimovim komentarjem pavlinskega korpusa. Danuta Shanzer (Universität Wien) bo predavala o Hieronimovi demonologiji. Lukas J. Dorfbauer (CSEL) bo predstavil odnos med Hieronimom in Fortunacijanom. Obeta se torej intelektualno vznemirljiv in vsebinsko bogat dogodek, ki bo skušal Hieronimu z nekaj zamude pokazati, da v teh krajih ni doma le zarobljenost, temveč tudi pristna radovednost in zanimanje za njegovo delo.

Jan Dominik Bogataj